

GAZETA TRANSILVANIEI.

PETRU MAJOR

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta” ese:
Joi și Dumineca.
Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28. franci.

Anul XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scriori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 51.

Joi, 11 Iuliu 29 Iuniu

1878.

Miscările electorale.

Brasiovu, 10 Iuliu 1878.

Miscările electorale in Ungari'a și Transilvani'a au inceput. Partidele maghiare si-au publicat manifestele lor și luptă între guvernamentari și opoziționali, între extremi și moderati și încinsu pe tota linie'a.

Alegerile dietale in tierile aceste nu au oferit niciodata unu spectaculu atragătoriu. Declamațiuni exagerate maghiare și maghiaróne, terrorisari de tóte speciele, cateva capete sparte . . . eata tabloulu lupteloru electorali la maghiari. Nu vomu se dicemu, ca metod'a acést'a nu s'ar' practică intr'unu modu séu altulu si sub alte ceruri constitutionale. Guvernele, cari voru se'si creeze cu ori-ce pretiu o majoritate docila și plecata in parlamentu, o céta de mameluci gat'a spre servire, nu sunt prea scrupuloase in alegerea mediulóceloru de agitatiune electorala. „Ciomagasi” se gasescu pretutindenea, unde libertatea alegerilor este sinonima cu libertatea de a intrebuintia tóte mediulócele de presiune, ce stau momentanu la dispositiunea celoru dela potere.

Ceea ce sternesce unu deosebitu interesu fața de viitoriele alegeri este insemnatatea, ce trebuie se i se atribuie intr'unu momentu, candu pentru monarchi'a austro-ungara incepe o nona epoca, care va avé o influentia decisiva asupra desvoltarei sale interne. Maghiarii simtu, ca se prepara in ascunsu mari evenimente, ei vedu, ca furtun'a, ce se redica despre Orientu, nu póte trece fora a sguduí si la temeliele esistintiei natiunei maghiare, de aceea ingrigirile lor crescú din di ce merge si nemultiamirea cu politic'a de pana acuma, cu rezultatele dobendite de guvernulu actualu devine totu mai intensiva si mai generala. Sub asemeni impregiurari ne potemu asteptá la o lupta crancena între partid'a guvernamentalá si opozițiunea maghiara.

Asianumit'a „opozițiune intrunita” posedé unu mediulocu puternicu de agitatiune in cestiunea ocuparei Bosniei si a Herzegovinei. Nu este greu a demonstrá alegatoriulu maghiaru, ca politic'a de ocupare póte provocá mari pericole asupra Ungariei, ca din aceea numai slavismulu póte profitá s. a. s. a. Organele opozițiunale sunt neobosite in demonstrarea relelor, ce potu resultá din actiunea orientala a Austro-Ungariei. „Ori-ce alegatoriu, care va votá pentr'unu candidat alu guvernului, va fi responsabilu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru pentru pericolulu si ruin'a ce-o provóca asupra Ungariei politic'a guvernului” — esclama diariulu stangei moderate.

Cele mai grave acusari intimpina in press'a opoziționala comitele Andrásy, adjutoriulu seu Tisza si majoritatea camerei, care nu s'a opusu politicei lor. Maghiarii asteptau cá Andrásy se prepare resbelulu cu Russi'a si candu colu elu cerú dela congressu mandatulu de a luá Turciei doue provincii. Conflictulu doritu cu rusii s'a straformatu deodata intr'unu conflictu cu turcii. Nu insémna acést'a a resturná intrég'a logica a adeveratiloru maghiari?

Mai multa apa a manatu inse cestiunea ocuparei bosniace pe mór'a Kossuthianiloru. Publicamu mai la vale manifestulu lor. Cea mai aspra imputare, ce-o potura face Kossuthianii guvernului, a fostu aceea, ca totu ce a facutu — i s'a dictatu dela Vien'a. Ungariei 'i sunt manile legate, ea nu mai are vointia, trebuie se jóce asia, cumu 'i canta cei din Vien'a, esclama ómenii stangei extreme, si nimeni, credemu, nu va sustiené, ca cuvintele lor voru resuná in pusthia. Din contra, Kossuthianii potu contá acuma mai multu, cá oricandu, ca voru reesi in cercurile lor de alegere, bá voru castigá inca si mai multu terenu.

Pana acuma amu vorbitu numai de partitele

maghiare, ce facu inse natiunalitatile? Se pare, ca vocea lor a amutitu nu numai in parlamentu, dér' si in tíera mai de totu. Aparinti'a acést'a nu e greu de esplicatu. Déca diece ani de domnia au potutu se produca la suprematistii maghiari atata desamagire si nemultiamire, cumu ar' fi fostu cu potintia, cá se remana fora efectu asupra popóreloru nemaghiare diece ani de asuprire, ce au trebuitu sei indure? Este efectulu unei oboseli momentane, ce cuprinde pe omu in cursulu unei lupte indelungate, nicidecumu inse efectulu descuragiarei, alu desperarei.

Nu, opozițiunea nationala in Ungari'a si Transilvani'a inca traiesce, amortirea ei a fostu numai aparenta, ea se redesteapta. Niciodata indreptatirea ei nu a fostu mai mare, cá astadi candu statele europene acorda drepturi nationale si politice de a rondulu: bulgariloru, bosniaciloru, greciloru, arnautiloru, evreiloru din Turci'a.

Ceea ce ne intereséza pe noi in prim'a linia este atitudinea romaniloru, aloru trei milióne de romani din Transilvani'a si Ungari'a. De acést'a ne vomu ocupá in numerulu viitoriu.

Romani'a in respanthii.

Domnii Ionu Bratianu si Cogalniceanu, delegatii Romaniei la congressulu din Berlinu, au sositu Dumineca sér'a in Bucuresci. Prim'a loru ingrigire a trebuitu se fia a dá séma inaintea natiunei despre resultatulu misiunei, ce le-a fostu incredintata, ai face cunoscute resolutiunile congressului. De aceea s'a intrunitu fora amanare (Luni la amédiu) consiliulu de ministri. Inca in aceea-si di presiedintele camerei a facutu cunoscutu deputatiloru, ca guvernulu cere, cá Marti la 2 óre deputatii si senatorii se convina in localulu senatului la o intrunire particulara, spre a ascultá pe delegatii reintorsi dela Berlinu si spre a se consultá asupra resolutiuniloru, ce sunt a se luá fața de decisiunile congressului.

Romani'a a ajunsu érași in respanthii. Momentulu este catu se póte de gravu, o simte fiecare. Pe care cale se apucamu? Se protestamu in contra retrocederii Basarabiei, si in ce modu? Se primimu Dobrogi'a séu se-o respingemu? Aceste cestiuni de suprema gnavitate framenta astadi intrég'a societate romana. Fiacare romanu adeveratu este preocupatu in momentulu de fața de o profunda ingrigire pentru viitorulu patriei iubite. Cumu vomu esi din pericolele situatiunei presente? . . .

Pana in momentulu, candu scriemu, nu amu capetatu nici o scire despre decursulu importantei intruniri de Marti. Ne marginimu dér' a trece in revista unele apretieri facute de diariile romane in ajunulu decisiunei ce va fi a se luá de catra corpurile legiuitórie. „Telegraphulu” dice, ca in parlamentu si chiaru in tíera sunt doue opiniuni in privinti'a atitudinei ce trebuie se urmeze romanii fața cu decisiunile congressului si adeca:

„Prim'a opiniune este se protestamu contr'a retrocedarei Basarabiei si se respingemu atatu Dobrogea catu si ori-ce alta compensare, chiaru candu acésta compensare ni s'ar' dá sub titlu de rotundirea fruntariiloru séu de despagubire de resbelu. Acei, cari spriginescu acésta opiniune, dau motivulu, ca, luandu Dobrogea, sub ori-ce forma ni s'ar' dá, consimtimu indirectu la schimbulu cu Basarabi'a; ca noi, cari ne-amu batutu pentru liberarea popóreloru, amu fugi dela principiulu natiunalitatiloru si amu adoptá pe acel'a alu consisteloru; ca in fine vomu intrá intr'o rivalitate necontentita cu bulgarii si acelu pamentu va fi punctulu de discordia, care póte se aduca cu timpu consecintie grave.

„Cealalta opiniune este, ca trebuie se protestamu cu energia contr'a retrocedarei Basarabiei, rezervandu-ne dreptulu asupr'a ei; dér' se primimu

Dobrogea, déca ni se va dá cá despagubire de resbelu séu pentru regulare de fruntarii. Sustienetorii acestei opiniuni dicu, ca viitorulu ne-ar' condamnă, déca ni s'ar' luá din teritoriulu nostru si amu respinge altulu, care cu timpulu a apartienutu si acel'a Romaniei, dupa cumu probéza acte istorice si dupa cumu se vede intr'unu memoriu, ce romanii l'au datu congressului dela Parisu; ca déca amu refusá Dobrogea, dupa ce ni se va luá Basarabi'a, amu remané fora nici unu debusiu atatu la gurile Dunarei, catu si la mare, astfelu, ca totu comerçulu nostru ar' avé interesu la acést'a; ca in fine totu este unu castigu a avé unu pamentu óre-care, de catu a nu avé nicidecumu.”

Dupa cumu se apera aceste opiniuni, adauge numit'a fóia, se pare ca fiacare din acei, cari le sustienu, are dreptate. Pentru protestulu contra retrocederii Basarabiei, cum se vede, nu e divergentia de opiniuni, catu pentru cealalta cestiune, aceea, a primirei séu a respingerei Dobrogei e apoi resolvarea ei depinde mai multu dela informatiunile ce le voru dá delegatii sositu dela congressu.

„Romani'a Libera” face appellu la toti romanii, cá se'si dé man'a. Mandatari ai natiunei, esclama ea, ganditive bine la pericolulu, ce amenintia viéti'a statului romanu; numai prin unire si cu intieptiune in lucrari 'lu vomu poté inlaturá; se inceteze dér' acele fragmentari ascunse, miscate de patimi vulgare. Singur'a nedreptatita prin tractatulu, ce se gatesce la Berlinu, dice numit'a fóia — e Romani'a. Angli'a, Austri'a si Greci'a, cari n'au arsu nici o cartusia si n'au jertfitu nici unu soldatu dobandescu folóse materialu din impartirea Turciei, Russii, Muntenegrinii, Serbii, si Bulgarii se alegu toti cu folóse póte mai mari de catu sacrificiele facute. Numai romanii, a caroru vitejia a sburatu peste totu pamentulu, cari au facutu sacrificii in bani si in ómeni mai pre susu de poterile statului lor, numai densii sunt nepastuiti de marii judecatori ai Europei oficiale, — apoi intréba: Ce se facemu in faci'a acestei hotariri sdrobotórie? Astadi avemu de a face nu cu Russi'a necredintósa, nerecunoscétória si brutala ei cu Europ'a s. c. l.

Diariulu opoziționalu conservatoriu „Press'a” constata asemenea acést'a impregiurare dicédu, ca hotarirea Europei nu se póte lesne nesocoti. Astadi póte fi vorba numai de a cautá a ocolí reulu, candu nu 'lu potemu evitá. Ar' trebui, dice „Press'a”, cá si vieati'a nóstra interna politica, moravurile vietiei nóstre publice se transfórme órecumu spre a se pune in acordu cu importantia ce a capetatu statulu romanu prin recunoscerea independintiei sale si prin rolulu ce'lu are in Orientu; ar' trebui se uitamu odata miclele nóstre divisiuni de partida si se privimu mai departe peste strimtul orizontu ce ne 'ncungiura, ca-ci atunci vomu vedé mai claru. (Ar' fi fostu de doritu cá conservatorii, a carora atitudine nu a corespunsu pana acuma mai de locu postulatului de mai susu, se puna odata in praca convictiunile aceste ale „Pressei”, respicate la diferite ocaziuni!) „Press'a” adauge mai departe, ca dilem'a pentru romanii pare a fi séu se se umileasca séu se se certe cu tóta Europ'a; cumu se scapamu din acést'a alternativa?

Dupa acést'a pune cestiunile mai susu memorate, mai adaugédu un'a noua, ca óre Romani'a n'ar' poté primi Dobrogi'a nu cá schimbu pentru Basarabi'a, ci cu declaratiunea, ca o ié cá o simpla aneclare de pamentu pentru sacrificiele facute in resbelu? In fine dice, ca o cestiune din cele mai importante e, déca va trebui se se conchiame o adunare constituanta. „Press'a” incérca apoi a se aperi in contra acusarei „Romanului”, ca conservatorii tindu a restringe libertatile constitutionali si pentru aceea ceru convocarea unei consti-

tuante. („Romanulu“ adeca sustiene intr'unu articulu de fondu, ca conservatorii ar' fi gat'a a primí Dobrogi'a in schimbu cu Basarabi'a, ca tactic'a lor merge intr'acolo, cá luandu apoi de pretestu schimbarea de teritoriu, se convóce o constituanta si se revisuiesca constitutiunea, voindu astfel a-si asigurá domni'a prin sugrumarea libertatiloru publice.) „Press'a“ nu e de parerea „Romanului“, ca schimbarea de teritoriu, primirea Dobrogei séu chiaru refusarea acestui teritoriu s'ar' poté face printr'o lege ordinaria, votata de parlamentu. Constituant a, dice, ea trebuie dér' convocata mai cu séma pentru modificarea art. 7 din constitutiune, ca-ci prin anecsaarea Dobrogei o suma de musulmani voru deveni cetatiani romani. In fine dice, va fi de lipsa o constituanta, pentru-ca multi credu, ca ar' fi mai bine, cá Romani'a se iè numele si rangulu de Regatu, care e mai de acordu cu ierarchi'a si usurile internationale si mai potrivit si cu importantia noului stat, si in casu de asia numai o constituanta va fi in dreptu a declará Romani'a de Regatu.

Pe care din cararile respantiei va apucá Romani'a? Respunsulu ni-lu voru dá corpurile legiuitórie.

Pap'a Leo XIII si Germani'a.

Decandu s'a suitu Leo XIII pe tronulu pontificalu, relatiunile Curiei papale cu cas'a domniótoria germana au devenitu multu mai bune. Leo alu XIII spera se ajunga cu binele si cu frumosulu ceea ce antecessorele seu voiá se stórca prin cea mai extrema opositiune. Isi va poté óre ajunge scopulu? Acésta o potemu judecá mai bine din doua autografe imperatesci, publicate dilele aceste in Monitoriulu oficialu alu Germaniei. Primulu este unu ráspsunsu alu imperatului Wilhelmu la scrisóra, prin care Leo XIII 'i face aretare despre suirea s'a pe tronulu papalu, dandu totodata expresiune parerei de reu, ca nua aflu totu aceleasi bune relatiuni intre Prussi'a si Pontificatulu romanu. In acestu ráspsunsu, datatu din Berlinu, 24 Martiu 1878 imperatulu felicita mai antai pe pontifice la alegerea s'a, apoi accentuésa, ca poporulu germanu a pastratu in tóte timpurile pace in intru si ascultare fácia de autoritate si spera, ca puternicei influentie a Santiei Sale 'i va succede se aduca la ascultare fácia de legile tierii si pe aceia din prelatii catolici, cari pana acuma au fostu renitenti. — Dupa ce Pap'a intr'o scrisore datata dela 7 Aprile a esprimat din nou speranti'a, ca bun'a intielegere trecuta se va restabilí si a aretatu, ca mediuloculu de a ajunge la acestu resultatu ar' fi o modificatiune a diverselor dispositiuni legislative, principele mostenitoriu a adresatu Papei, in 20 Iuniu, o scrisóre, publicata asemenea in Monitoriu, in care multimesce pentru simpathi'a manifestata de santulu scaunu cu ocasiunea atentatului dela 2 Iuniu. Principele mostenitoriu adauge, ca nici odata unu monarhu prussianu nu va poté subserie ceea ce dorese Pap'a in scrisóra s'a dela 27 Apr., cá legile constitutiunei prussiane se fia modificate dupa principiile bisericeii romano-catolice, pentru ca independenti'a monarchiei prussiane ar' suferi o scadere prin aceea, ca miscarea libera a legislatiunei sale ar' fi supusa unei poteri straine. (adeca pontificatului romanu.)

„Déca si nu sta in poterea mea, dice mai departe principele mostenitoriu, si póte nici in aceea a Santiei Vóstre, a regulá acuma unu conflictu seculariu de principii, totu sunt inse gat'a a tractá dificultatile conflictului in unu spiritu de pace si de conciliatiune, care resulta din convictiunile mele chrestinesci.“ Supunendu, ca la Pap'a va aflá totu acelea-si dispositiuni, principele mostenitoriu nu renuntia la speranti'a, ca acolo, unde o intielegere asupra principiiloru nu va fi posibila, celu puçinu simtieminte reciproce de conciliatiune voru lasá deschisa pentru Prussi'a calea spre pace, care n'a fostu inchisa niciodata celorulalte state. —

Ambele scrisori sunt contrasemnate de principele Bismarck. Ele si contieniu ideile cancelariului germanu. Lui 'i convine a face pace cu Vaticanulu, dér' fora cá prin acést'a se sufero alterare principiile sale. Ce vrea Pap'a si ce vrea Bismarck? Principiele, pentru cari se lupta unulu si altulu, se potu resumá in doue cuvinte: celu d'antai voiesce omnipotenti'a bisericeii, alu douilea omnipotenti'a statului. Aceste sunt doue extreme, intre cari o pace durabila nu se póte inchiaié. Si unulu si altulu din ele este periculosu libertatii popóreloru.

Manifestulu kossuthianiloru.

Nu de multu amu publicatu appellulu „opositiunei intrunite“ catra alegatorii Ungariei, acuma vomu reproduce punctele esentiale din manifestulu electoralu alu partidei dela 1848, a kossuthianiloru, Manifestulu acest'a e publicatu de catra comitetulu esecutivu alu stangei extreme, subscrisu de Daniel Irányi si suna asia:

„Ce a facutu guvernulu in cei trei ani din urma, a implinitu sperantiele indreptatite ale natiunei si promissiunile ce i lea facutu? Nu voimu se negamu, ca nu ar' fi nisuitu spre acést'a, cu tóte aceste budgetulu arata unu deficitu de 30 milióne, noue impositie (dari) au fostu introduse si darile de pana acuma au fostu nrcate. Diet'a antemergetória ne-a lasatu doue mediulóce de scapare: afaceri vamali independente si banca independenta. Guvernulu si maioritaea au respinsu ambele. Si pentru ce? Pentru-ca asia o au voitu in Vien'a, pentru-ca numai cu acestu pretiu — dicu ei — s'a potutu sustiené concordia între ambele state. In 1867 Ungari'a a fostu despoiata de drepturile sale de statu cele mai inalte, spre a asigurá — cumu diceau — bunastarea ei materiala, acuma au sacrificatu conditiunile bunastarei materiale, pentru cá se potemu se ne bucuramu si mai departe de bunatatile vitregei constitutiuni. Ne au facutu slugi pentru cá se potemu fi bogati, ne facu cersitori, pentru cá se potemu se remanemu slugi. Guvernulu dice, ca e liberalu si ne-a asigurat, ca va introduce reforme liberale. Cevasi bunu si folositoriu totu mai facura, dér' dreptulu municipalitatiloru l'au restrinsu, libertatea religunaria n'au introdus'o, catholiciloru nu le-a asigurat autonomi'a, si dreptulu de intrunire cutezara alu regulá pe calea ordonantiloru. Ei promisera, ca voru face o politica nationala si lasara, cá celu mai bunu aliatu alu nostru, Turci'a se fia atacata cu arm'a de inamiculu nostru celu mai mare si se pare, ca acuma sunt gata a impartí prad'a. Si pentru ce tóte aceste? Pentru-ca asia o voiescu in Vien'a. Sistemulu afaceriloru comune apasa cá unu alpu pe umerii barbatiloru nostri de statu. Déca inse, radimati pe intrég'a natiune, ar' fi cutezatu a se opune, atunci ar' fi cedatu partea cealalta (Austri'a.) Si maioritaea camerei pórtá vina, ca-ci a sustienutu pe guvernulu in tóte cestiunile aceste. Toti au gresitu prin urmare si nu sunt demni de increderea natiunei. Cu tóte aceste inse caus'a capitala a reului nu zace in ómeni, ci in sistemulu afaceriloru comune; pe catu timpu va sustá acest'a patri'a nóstra nu póte fi libera, poporulu nostru nu póte fi fericitu. Constitutiunea este numai o zidire in ventu, vointi'a natiunei numai o vorba góla. Suntemu o provincia si preste acést'a o colonia. Se dice, ca amu fi slabi; sunt óre acei'a, cari procedu astfelu cu noi, atatu de tari? Avemu unu dreptu la independintia si simtiulu de conservare ne spune se-o castigamu. Déca voimu se mai traimu cá natiune, trebuie se ne castigamu independintia de Austri'a. Armele pentru acestu scopu le posedemu in votulu nostru. Se votamu asiadér'. Déca ve este scumpu binele patriei, fericirea vóstra si a fiiloru vostri, votati pentru barbati de aceia, cari voiescu se recastige independenti'a Ungariei, se restabilésca libertatea si egalitatea, se usiureze sarcin'a poporului, a caroru trecutu si caracteru ne da garantia pentru viitoriu.“ —

Dela Congressu.

Corespondentulu diuarului „le Temps“ apre-tiandu portarea delegatiloru romani la Berlinu, telegraféza urmatoriele:

„Déca dd. Bratianu si Cogalniceanu au pacatuitu prin ceva, acestu ceva este unu escesu de zelu patriotic: toti acei'a, cari i-au vediutu la lucru in Berlinu, sciú, ca ardórea acestor'a, in apararea causei patriei lor, nu s'a recitu unu singuru momentu, totu ce erá cu potintia de facutu, ei au facutu cu o statornicia si cu unu curagiu admirabilu in contr'a tuturoru furtuniloru redicate asup'r'a lor; si déca compatriotii acestor'a au celu mai micu simtiemintu de dreptate, voru fi datori a le face la Bucuresci o primire totu asiá de caldúrsa, cá si candu ar' fi castigatu o victoria.“

Declaratiunea ce a facut'o primulu reprezentantu alu Turciei Karatheodori-pasi'a la inceputulu siedintiei congressuale din 4 Iuliu a. e. cu privire la cestiunea Bosniei si a Herzegovinei suna asia: „Considerandu dorintiele esprimate de catra marile poteri reunite in congressu, relativu la ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei din partea Austro-Ungariei, Sublim'a Pórt'a nu se opune mai multu acestorú dorintie. Ea consimte la ocupatiune, rezervandusi o intielegere directa cu Austro-Ungari'a asupra cestiuniloru ulterioare.“ Dupa acést'a declaratiune i s'a datu Austro-Ungariei mandatulu de ocupatiune formalu european. Ce se atinge de „cestiunile ulterioare“, i se serie lui „Neue freie Presse“, ca aceste s'ar' referí la o gradata ocupatiune a am-

beloru provincie, pentru cá Pórt'a se aiba timpu a-si retrage trupele regulate, ce mai are acolo.

Decisiunea congressului in privinti'a Greciei, luata in siedinti'a din 5 Iuliu, suna dupa „N. W. Tagblatt“ astfelu: Congressulu invita sublim'a Pórt'a, a inchiaia cu guvernulu elenicu unu tractatu rectificatoriu de fruntarii. Congressulu e de parere ca acést'a rectificare trebuie se aiba de basa o linea, ce duce dela riulu Salumbri'a in Tessalia pana la Calam'a négra in Epiru (vis-a-vis de Corea). Poterile ofera bunele lor servitii pentru casulu, candu negotiatunile între Turci'a si Greci'a ar' intimpiná dificultati.“

Eata scrisóra ce a adresat'o asta primavéra princ. Gorciacoff, dlui Cogalniceanu, voindu alu pregati de sosirea lui Ignatieff:

Domnule Ministru,

Majestatea S'a Imperatulu considera momentulu cá venitu, de a lamurí cateva cestiuni, care sunt in reportu cu pacea ce este in perspectiva a se incheia, si pe care amu fostu in positiune a le desvolta Excelentiei Vóstre in trasuri geuerale. Voimu, ca relativu la acést'a se nu iesa neintielegeri.

Pentru a inlaturá acestea, stapanulu meu luminatu a tramisu pe adjutantulu generalulu comitele Ignatieff la Bucuresci. Elu ve va espune scupurile Cabinetului Imperial. Excelentia Vóstra cunóce deja directiunea lorú generala. Dv. sciti, ca nutrimu dorintia de a face pentru Romani'a totu ce ar' fi posibilu de a se face pe terenulu diplomaticu. Inse dvóstra sciti, ca avemu si de aperatu interese si drepturi, asupra caror'a nu potemu negociá. Ceea-ce asteptamu dela Guvernulu Romanu, este o rationare justa si precisa a positiunei sale si a nóstra. In acestu modu traditiunile, cari léga Romani'a de Russi'a voru poté continua si a se intari. Tiér'a Vóstra are de multumitu totu trecutul ei acestorú traditiuni, si credu, ca in ele, va gasi si in viitoriu spriginulu celu mai securu. Comptezu pe inalt'a intiepletiune a Excelentiei Vóstre si a dlui Presiedinte de Consiliu, ca intrunu momentu, care póte deveni hotaritoriu pentru relatiile ambelorú tieri, veti face se prevaleze vederile superioare ale omului de statu asupra indemnurilor si pas-siuniloru de partidú.

Primiti etc.

Gorciakoff.

Din camer'a romana.

In siedinti'a de Joi 22 Iuniu v. deputatulu M. Gr. Bonachi a interpelatu pe d. presiedinte alu consiliului de ministri spre a'i raspunde asup'r'a urmatórieloru doue cestiuni:

1. Déca dnii ministri Bratianu si Cogalnicénu, plecati la Berlinu cá delegati pe lenga congressu, sunt tramisii representatiunei nationale séu ai guvernului;

2. Déca unulu din acesti delegati si anume d. M. Cogalnicénu este autorisatu si de cine anume a lucrá pe lenga congressu in contr'a vointiei nationale esprimate in modu so'emnu, dupa cumu s'a denunciatu acést'a in siedinti'a secreta, tienuta cu unu numeru numai de 15 deputati, in localulu ministeriului de interne, sub presiedinti'a domnului presiedinte alu consiliului de ministri.

Desvoltandusi interpelarea ds'a da citire unei motiuni si róga adunarea s'o voteze in unanimitate.

D. C. A. Rosetti, presiedintele consiliului: Dloru deputati, ve declaru, ca cu cea mai adenca dorere amu auditu cuvintele rostite de d. interpelatoru si acésta durere este din cele mai adénci, pentru-ca unu reprezentante alu natiunei, unu omu cu calitati eminente, cá ale oratorului, care a vorbitu acumu, alege tocmai aceste momente delicate, cá se faca o acuzare guvernului intregu si camerei intregi, tocmai aceste momente, in care fiacare omu trebuie se sté si se cugete in elu insusi di si nópte, in tocmai cá adeveratii chrestini, candu se duc inaintea potirului, cá se se comunice.

„Bande de hoti au fostu totudéun'a si credu, ca s'a doveditu, ca acumu suntu hoti mai pucini, de catu altadata, si ca se prindu mai multi decatú totudéun'a, se prindu mai toti: cei din Bucuresci s'au prinsu toti, si ceilalti se urmarescu pretutindenii. Care din dvóstra, dloru, nu'si a simtitu suflétulu amaritu si anim'a strapunsa de dorere, de junghiuri, de sageti, candu a auditu pe onor. preopiuante, despartindu pe camera de guvernulu si pe guvernulu de camera, candu intréba, cine a tramisu pe reprezentantii Romaniei la congressu, camer'a séu guvernulu? — Cine ia tramisu? I-a tramisu representatiunea nationala, i-a tramisu natiunea impreuna cu guvernulu, care suntu un'a si aceeasi. S'au dusu si dela noi ministrii tieriei, cumu s'au dusu ministrii din tóte tierile Europei; s'a dusu

presedintele consiliului de ministri si ministrul de externe, care mai antaiu au venit aci, in situ reprezentatiunii nationale, de 'si-au aretatu program'a lor, si camer'a a aprobat'o. V'amu spus si o repetu, ca nu se póte, cá acesti delegati ai natiunii se fi calcatu unu singuru momentu program'a lor aprobata de tíera, si ve afirmu, ca inaintea congressului acel'a, pe care tále 'ti place selu acusi, a fostu celu mai sublimu: am telegrame chiaru, ca d. Cogalnicénu a facutu onóre natiunii romane prin patriotismulu, prin inteligenti'a, prin caldur'a, cu care a sustieutu drepturile Romaniei in faci'a congressului. Tóte acele discursuri se voru tipari si le va vedé tíer'a. Cumu vii dér' dt'a si intrebi: cine 'i-a transmisu? Apoi pe toti aceia, cari stau aci pe acésta banca, cine 'i-a adusu aici?

„Nimeni, dloru, nu póte astadi se atinga pe reprezentantii nostri pana nu vomu citi actele lor si pana nu vomu cunósce totu ce au facutu. Totu ceea ce potu se ve afirmu este, ca nici unulu din ei, nici oficialu, nici oficiosu, n'a lucratu, de catu conformu programei stabilite de natiune, si este peste potintia se admitemu, ca s'ar' gasi unu singuru Romanu, care se nu apere cu tóta credintia si puterea program'a natiunii (Aplause). E peste potintia, pentru ca atunci acelu omu n'ar' mai fi Romanu, n'ar' mai esista. Asi, poté se viciu, dloru, ca Romani'a nu póte se aiba inamici in afara, pentru ca ea totdean'a a fostu credincioasa angagementelor ei, totdean'a a avutu simtimente nobile, totdean'a a fostu leale, sincera catre toti, n'a incelatu pe nimeni si n'a amblatu niciodata in ascunsu, cá mosioroiulu, cá se surpe pe cineva, ci a lucratu la lumin'a mare, 'si-a aretatu credinti'a ei, 'si-a sustienutu drepturile ei pe faci'a si cu staruintia, si vedeti, ca opiniunea publica din Europ'a intréga ni le recunósce si ni le aproba. Nu a remasu o singura voce in pres'a europeanu, unu singuru diariu, care se nu spuna, catu de nobila si leale a fostu Romani'a in aperearea drepturilor sale. Si credeti dvóstra, ca atunci, candu tóta opiniunea publica dice, ca drepturile nóstre sunt sacre, ca déca congressulu le-ar' sacrificu, ar' face unu mare reu, s'ar' gasi unu Romanu, care se mérga se lucreze in contra acestor drepturi? Ei bine, acést'a nu intra in anim'a unui adevratu Romanu, si prin urmare, nu póte intrá acést'a nici in ide'a represintatiunii nationale.

„Ne-amu intrunitu si ne vomu intruni pe tóta tíer'a; ne intrunimu, cá se ne luminamu unii pe altii, se spunemu fia-care ce 'i vine in gandu, fara controlu, in adunari particulare. Dér' pentru acést'a se vii d-tea in siedintia publica, se ne dici, ca amu violatu dreptulu represintatiunii nationale, déca ne-amu intrunitu 16 insi, si se declari, ca guvernulu actualu refusa intrunirea deputatiloru, acést'a nu o potu pricepe. Eu v'amu rogatu se ne intrunimu in tóte serile, cá se nu perdemu tíer'a de lucru aci, ca-ci Europ'a se uita la noi. Si se potu gasi si intre straini ómeni, cari se roiesca, ca, déca nu Romani'a, dér' celu puçinu libertatile publice, de care ne bucuram, constitutiunea nóstra se fia distrusa. Prin urmare, inea odata dicu: se fimu, cá crestinulu inaintea altarului, candu se duce se se comunice, adi mai cu séma, candu póte sunt ómeni afara din tíera, cari voru se ne suprimé acésta constitutiune atatu de liberala si drepturile acestei natiuni; ca-ci dvóstra sciti, ca numai prin libertate o natiune póte deveni tare si 'si póte implini missiunea ei, si se póte gasi si in strainetate ómeni, cari se nu roiesca a vedé acésta natiune mare, puternica si nobile, cum s'a aretatu ca este. Ve rogu dér' se trecemu in unire cu totii la lucru. Peste trei patru dile delegatii nostri din Berlinu voru sosi aci. Atunci ve veti intruni cu totii si in publicu si ori unde veti voi, veti luá cunoscintia de tóte, si veti decide in suveranitatea si in intieptiunea dvóstre, ceea ce credeti ca trebuie facutu. (Aplause.)

D. M. Gr. B o n a c h i. Dloru, scopulu interpelarei mele, de si 'i s'a datu unu aspectu ostilu, a fostu celu mai pacificu; nu am avutu altu scopu, de catu se audu din gur'a dlui presiedinte alu consiliului acele cuvinte, pe care le-ati auditu si dvóstra in privinti'a dlui Cogalniceanu. In urm'a acestor'a declaru, ca'mi retragu motiunea si sunt satisfacutu.

D. presiedinte alu consiliului. Eu nu amu disu de catu ceea ce este si in anim'a fiacarui Romanu.

D. presiedinte. O motiune nu se póte retrage de catu atunci, candu camer'a voiesce. —

Adunarea consultata incuviintiéza retragerea motiunei. —

O voce patriotica.

D. Mihailu Balsiu membru alu partidei conservative a adressatu diariului „Press'a“ cu privire la atitudinea viitoria a romaniloru, urmatórea scrisóre adevratu romanésca si patriotica:

„Strigatulu de durere alu romaniloru a remasu fara nici unu efectu asupra areopagului din Berlinu. Representantii poteriloru celoru mari si civilizate ale Europei, adunati la Berlinu, spre a judecá dupa dreptate, au aprobatu calcarea cea mai flagranta a dreptului si a echitatii. Ei au declarat, ca nu gasescu in cestiunea Romaniei nici unulu din acei factori, prin cari se represinta in principiu puterea Europei, si ca prin urmare, nici un'a din poteri nu are motive indelutatorie spre a impedita cu forti'a armelor procederea brutala a Rusiei facia cu Romani'a. Memorandulu Romaniei a atinsu, in tóte casurile, unu scopu. Elu va remané in istoria, cá unu monumentu neperitoriu alu decadentiei simtiului moralu alu dreptului in Europ'a: elu va spune generatiuniloru viitorie, cum ingratitudea a potutu deveni unu mediulocu permisu pentru ajungerea de scopuri politice; cum calcarea cea mai absoluta a credintiei in santiani'a tractatelor s'a potutu inaltia la rangulu de dogma politica. Decisiunea congressului din Berlinu este de o insemnatate fórte grava si vetamatoria pentru interesele Romaniei. Ea este de o importanta politica extraordinaria si totu asia de insemnata este influenti'a morala si acést'a nu numai asupra poporului romanu, ci chiaru asupra tuturoru popóreloru. Verdictulu mariloru poteri va slabi credinti'a in equititatea loru politica si va produce o impressiune teribila asupra popóreloru mai mici, a caror'a esistentia nu se baséza pe puterea morala a dreptului gintiloru si pe respectulu tractatelor.

„Toti romanii cunóschemu marea valóre politica, ce are Basarabi'a pentru tíer'a romanésca. Istori'a Romaniei este plina de dovedi despre marea importanta ce principii si poporulu romanu atribuiatu possessiunii Basarabiei. Stefanu celu Mare priviea Cetatea Alba, cá un'a din cele mai importante cetati ale Moldovei. Torente de sange moldovenescu s'au versatu in lupta contra turciloru, pentru possessiunea acestei cetati, si mii de fiii din cei mai bravi ai tíerei 'si-au gasitu o mórte gloriósa in aperearea ei. Atatu de multu a fostu petrunsa populatiunea si boierii Moldovei despre necesitatea Basarabiei, pentru interesele vitale ale tíerei, incatu, dupa cedarea Basarabiei in 1812 catra Rusi'a, nici o presiune a guvernatoriloru russi, nici un'a din persecutiunile sistematice exercitate asupra proprietariloru romani, n'a fostu in stare se 'i faca a 'si vinde mosiile loru de buna voia. Boerii moldoveni, cá Costache Balsiu, s. a. preferau mai bine se renuntie la venitul loru legitimu de pe mosiile din Basarabi'a, si nu le-au vendutu de catu in urm'a uneltiriloru de totu felulu, prin cari erau amenintati de a le perde fara nici o compensatiune. Candu, dupa unu intervalu de 44 de ani, o parte din acelu teritoriu rapitu s'a redatu vechiloru sei possessori, anima tutuloru romaniloru tresarea de fericire si bucuria si tóta tíera resuna de dulcele cantari, ce acestu faptu a inspiratu poetulu nostru Alesandri. Era atunci timpulu redesteparii poporului romanu, dupa o sclavia indelungata sub jugulu domnirii fanariotiloru si recastigarea acelei parti a Basarabiei, oricatu de mica erá, se priviea, cá unu fericitu auguru pentru viitorulu Romaniei. Si se nu se créda, ca poterile au voitu se aduca numai o paguba teritoriala Rusiei, candu au inapoiatu Moldovei aceea parte a Basarabiei cu gurile Dunare, precumu asemenea nu trebuie a se aprecia importanti'a acelei bucati de pamentu numai dupa numerulu mileloru sale patrate. Ca-ci acést'a neinsemnata bucata de pamentu coprinde gurile celui mai importantu din fluviile Europei. Intr'o lungime de 3000 de kilometrii, Dunarea trece prin optu diferite State. Legata cu Rinulu, prin canalulu lui Ludovicu, ea forméza, pentru comeritiulu Europei centrale, un'a din arteriele cele mai principale de vieatia. Importantia cea mai mare inse, pentru comericiulu europeanu, Dunarea o capeta dela intrarea ei in Austro-Ungari'a; si acést'a importantia cresce cu catu ea se apropia de Marea Négra. Aprópe 100 de vapóre de diferite marimi si peste 350 slepuri ale societatii Dunarene, transporta pe fiacare anu peste 350 milióne de cantare de marfuri si aprópe unu miliónu de caletori. Celelalte state ale Europei si mai cu séma Angli'a

sunt asemenea impartasite in proportiuni mari, la beneficiile acestei mari cali de comunicatiune dintre Occidentu si Orientu.

„Noue, romaniloru, ne-a fostu incredintiata missiunea de a padi libertatea miscariloru pe Dunare, de a ocroti interesele comericiului europeanu pe tóta lungimea Dunarei inferioare pana la Marea Négra. Astadi inse, in urm'a reusitei pretentiuniloru Rusiei, acésta missiune a romaniloru va trece asupr'a Rusiei. In faci'a acestei decisiuni a congressului credemu, ca tóte sfortiarile romaniloru din tóte partidele si mai alesu ale acelor'a, cari au desaprobatu ceea, ce s'a facutu pana acum'a, trebuie se aiba astadi cá singura tinta a cautá remedii in contr'a acestei mari nenorociri nationale. Mai presusu deluptele de partidu trebuie se fia patri'a comuna, a carei esistentia, a carei libertate, ale carei interese vitale sunt puse in pericolu. Candu s'a auditu pentru prim'a óra scirea despre pericolulu, care ne amenintia, romanii uitasera cu totii luptele de partida si tóta tíer'a s'a redicatu cá unu singuru omu, spre a aperá integritatea si independenti'a Romaniei. Unu protestu unanimu alu prinçului si alu corpuriloru legiuitorie fú respunsulu la pretentiunea formulata de contele Ignatieff. Acésta protestare unanimu ne-a castigatu stim'a Europei intregi. Aceleasi proteste, repetate cu aceasi umanitate de corpurile legiuitorie, trebuie si astadi se formédie principal'a actiune a politicei romanesci. Nu voimu se damu nimicu, precumu nu voimu nici se luamu nimicu. Acésta politica trebuie s'o sustiena guvernulu, partidulu guvernamentalu, care domnesce adi in camere, si opozitiunea, mai alesu opozitiunea, alu carei rolu este de a apará cu energia si cu unu devotamentu patrioticu interesele tíerei si a departá pericolele, ce ne amenintia. Missiunea opozitiunii este de a silí pe guvernulu a merge pe calea drépta si a nu'lu lasá se se abata dela dens'a. Interessulu opozitiunii si interessulu comunu alu tíerei ei dictédia in aceste grele momente indouita abnegatiune si unu indouitu devotamentu.“

Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la „Gazeta Transilvaniei“ pentru semestrulu alu II-lea 1878.

Rogamu pe domni aceia, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v. cá se grabésca cu renoirea lui, cá se li sé póta tramite fóia regulatu.

D i v e r s e.

(Dator'a de 80 milióne.) Cetitoriloru nostri le este cunoscutu, ca a fostu mare cearta intre nemti si unguri asupra detoriei de 80 milióne ce le-a fostu imprumutatu guvernulu austriacu dela banc'a nationala in 1863. Ungurii sustieneau, ca detori'a memorata privesce numai pe Austri'a si nu voieau se contribuie nimicu la platirea ei. In fine s'a aplanatu si cestiunea acést'a prin aceea, ca camer'a ungrésca in siedinti'a s'a dela 22 Iuniu a. c. a votatu legea, prin care se obliga si Ungari'a a plati partea s'a, adeca 30%, din dator'i'a de 80 milióne. Asupra acestei sume va trebui se dé guvernulu austriacu precumu si celu ungaru cate-o obligatiune creditorului, adeca bancei nationale, care in urm'a noiei impacari, prin care i s'a prelungitu privilegiulu pentru ambele state ale monarchiei inca pe 10 ani, va portá de aci incolo numele de „banca austro-ungara.“ Obligatiunea ce-o va dá guvernulu austriacu societatii de actiuni a „bancei austro-ungare“ va suná asia: „In urm'a obligatiunii dela 6 Ianuaru 1863, facuta pe bas'a conventiunii dela 3 Ianuaru 1863, a imprumutatu banc'a nationala austriaca privilegiata statului 80,000,000, di optu dieci milióne florini v. a. si acestu imprumutu avea se i se replátésca la finea lui Decembre 1877 in bani gat'a. Banc'a nationala austriaca privilegiata lasa acestu imprumutu de 80,000,000 v. a. statului pentru timpulu catu va durá privilegiulu bancei austro-ungare fara dobenda si pe timpulu catu va durá acestu privilegiu, partea din castigulu curatu alu bancei, ce compete administratiuniloru ambelor state, (Austri'a si Ungari'a) va fi a se intrebuintia spre platirea acestui imprumutu subtragendu-se din sum'a detorita. Dupa incetarea privilegiului bancei austro-ungare la 31 Decembre 1887, administratiunea de statu a regatelor si tieriloru reprezentate in senatulu imperialu (Cislaitani'a) va plati acestei bancei in bani gat'a restulu inca nesolvitu alu imprumutului susu memoratu, de cumva pana atunci nu se va face o noua conventiune.“ — Tecstulu acestei obligatiuni contine, cumu vedemu, in puçine cuvinte istoriculu intregu alu detoriei de 80 milióne.

(Demonstratiunea antiaustriacă din Venetia.) In diu'a de 29 Iunie se asteptă se sosésca la Venetia vaporul „Archiduce Macsimilianu“ cu óspeti din Triestu, cari voieau se faca o excursiune de placere in vechi'a cetate a lagunelor. Unu numeru mai mare de venetiani inchiriasera unu vaporu mare si voieau se mérga cu musica si stéguri inaintea fratiloru triestini. Tocmai, candu erau se plece inse, sosira mai multe telegrame din Triestu, cari spuneau. ca autoritatile austriace au opritu plecarea vaporului „Archiduce Macsimilianu“. Nespusa a fostu indignarea si mania, ce a cuprinsu tóta societatea italiana la cetirea acestoru telegrame. O mare multime plecà la pieati'a San-Marco, care erà indesuita de poporu. Demonstratiunea se incepù inaintea localului redactiunei diariului „Rinovimento.“ Aci multimea incepù a strigá „Evviva Trieste, Trentino, Italia“ s. a. Intre aceste strigate se audieá „Marsiulu regescu“, executatu de capela orasiului. Dupa aceea multimea se duse inaintea palatului consulului austriacu. Strigatele demonstrative de „Evviva Trieste“ se reinoira aci, ba multimea devenise atatu de infocata, incatu incepù a asverli cu bastóne si petrii, osupr'a casei consulului, sparsera ferestrele, smulsera insigniele consulatului si le aruncara in canalu. Multimea erà aprópe de a patrunde in palatu spre alu derimá, candu eata ca sosesece cuestorele cu gendarmi si carabinieri. Provocarea acestuia, cá publiculu se se imprastie, a fostu primita cu flueraturi. Numai dupace carabinieri au inceputu a face intrebuintiare de baionete se respandì multimea. Poporulu de aceea erà asia infuriatu pe consululu austriacu din Venetia, fiindu-ca se vorbiea, ca densulu ar' fi prevenitu pe autoritatile din Triestu, ca excursiunea din cestiune avea de scopu demonstratiuni politice, si ca pentru aceea s'a opritu plecarea vaporului „Macsimilianu“. — Demonstratiunea acésta era de natura de a turburá bunele relatiuni intre Itali'a si Austro-Ungari'a. De aceea guvernulu italianu a facutu totu ce i-a statu in potintia spre a documentá, catu de multu italianii regreta esecesele poporatiunei venetiene comise in contra consulului austriacu. In camera mai multi deputati interpelandu pe ministrulu de interne Zanardelli, acest'a si-a exprimat profund'a s'a parere de reu si a disu, ca va luá stricte mesuri, cá asemeni casuri se nu se mai póta repetá. Cabinetulu austriacu s'a declarat multiamitu cu satisfactiunea data de guvernulu si autoritatile italiene si a exprimat dorintia, ca relatiunile amicabile intre ambele state se nu fia mai multu turburate de asemeni casuri regretabile.

(Manifestulu electoralu alu socialistiloru germani,) care a aparutu dilele aceste, provóca pe toti, cati aderéza la principiile socialiste, orasiani, tierani, lucratori, a se reuni spre a sustiené lupt'a si apoi dice: „Se reluamu vechi'a nóstra tactica: „Unulu pentru toti si toti pentru unulu.“ Se intramu in lupt'a electorala uniti, fora frica, si fideli principiiloru. Se concentramu mediulócele nóstre de actiune asupra unui micu numeru de cercuri electorale, spre a poté reusi cu atatu mai siguru. Lucru esentialu nu e de a reuni sute de mii voci, ci de a reuni celu puçinu numerulu aceluor voci, ce s'au datu deputatiloru socialisti alesi la 10 Ianuariu 1877. Victori'a nóstra va insemná egalitate politica si sociala, liberarea economica a poporului lucratoriu.“ Conformu acestui manifestu socialistii se voru luptá, dér' spre a nu-si risipi banii si fortele numai in 28 cercuri de alegere. Acést'a strategia le va permite póte a-si sustiené positiunea in parlamentulu germanu.

(Societatea geografica din Parisu) a distribuit dilele trecute premiele anuale in sal'a cea mare a Sorbonei sub presiedinti'a admiralului La Roncière-le-Noury. Medalia cea mare fù acordata renumitului esploratoru alu Africei Stanley, care descrie intr'unu discursu tienutu in limb'a englesca rezultatulu minunateluor sale descoperiri in Afric'a centrala.

(Statistic'a Iasiului.) In cursulu lunei espirate Maiu s'au nascutu in cuprinsulu orasiului 219 prunci, dintre cari 109 baieti si 110 fete, dintre parinti chrestini au fostu 75, din parintii israeliti 144, numerulu copiiloru gasiti depusi in institulu Grigorianu si cuprinsi in numerulu susu aretatu au fostu 5; nasceri de gemeni s'au intemplat de doue ori, nasceri de prunci morti au fostu 17. Numerulu mortiloru dintre populiunea Iasiului s'au suitu la 215, prin urmare cu 60 mai puçinu decatu in lun'a precedenta Aprilie; 166 au moritu in domiciliulu lor, 36

prin diferite spitale civile ale orasiului si 13 copii gasiti in institulu Grigorianu; 111 au fostu de secsu barbatescu si 104 de secsu femeescu; 105 au fostu chrestini si 110 israeliti. — Acésta cifra totala de 215, in proportiune cu populiunea orasiului reprezenta cate $2\frac{3}{15}$ la o mia de suflete. — Dintre locuitorii veniti din afara de orasiu au moritu 16 in spitale civile, incatu mortalitatea tuturoru spitaleloru civile se urca la 65 si anume: 40 la spitalulu Sf. Spiridonu, 12 la spitalulu israelitu si 13 la institulu Grigorianu. In spitalele militare romane au decedatu unu soldatu, ér' in spitalele russe 88 rusi si 5 turci. Predominante au fostu bóle de infectiune si afectiuni cronice ale organeloru respiratorii, pe lenga cari au inceputu a se aretá mai adeseori, la copii mici si afectiuni catarhale si inflamatórie ale tractulu intestinalu. Numerulu copiiloru morti in etate pana la 5 ani au fostu 104, si anume: 41 in etate pana la unu anu si 63 in etate de 1 pana la 5 ani; prin urmare proportiunea mortalitatii copiiloru pana la 5 ani, in comparatiune cu numerulu intregu alu mortalitatii reprezenta $48\frac{2}{5}$ la suta. — „Curier. Bal.“

(Starea sanitaria a ostirei rusesce.) Din Petersburgu s'anuncia urmatóriel: Aici se spera, ca rezultatulu Congressului va fi favorabilu pacii. Se dorese intr'unu modu viu reintórcerea trupeloru rusesce, care se afla acumu in Turci'a, unde suferu intr'unu modu crudu de tifusu exantematicu, de versatu si de disenteria, epidemii, in contr'a caror'a sciintia lupta in zadaru si care facu mari pustiiri in armata. Cifr'a bolnaviloru este acumu (18 Iunie) de 30,000, adica aprópe 20 la suta. In acestu numeru nu s'au transportatu in Russi'a decatu 8000. S'au tramisu pe teatrulu de resbelu functionari de ai statului, intrebuintiati la controlu, cu missiunea de a inspectá servitiulu intendintiei in armata. Acésta mesura a datu cele mai bune rezultate si a pusu capetu unoru numeróse abusuri. Din nefericire s'au descoperitu si de asta data fraude, care trecu peste ori-ce mesura si pe care o comisiune le-a doveditu in sarcina contracciiloru. Functionarii intendintiei erau adesea uniti cu acei contraccii si unu mare numeru dintre ei sunt pusi sub urmarire. („Rom.“)

Sciri merunte din intru. — Pana acuma au fostu mobilisate in Austro-Ungari'a cu totulu 5 divisiuni. Acuma se voru mai mobilisá inca trei divisiuni spre intarirea contingentulu din Croati'a si Dalmati'a, si adeca a 2-a de infant. din Vien'a, a 6-a din Graz si a 28-a din Laibach. — Esamenele de maturitate orale la gimnasiulu romanu din Brasiovu avura locu Luni c'unu succesu stralucitu. Dintre 7 maturisanti trei au primitu calcululu de „deplinu maturi cu distinctiune“, doi de „deplinu maturi“ si doi de „maturi“. Esamenulu de maturitate cu scolarii din clas'a III comerciala a fostu Marti si avù inca unu fórtu bunu succesu. — Ni se serie din Siermusi, ca senatulu scolasticu cu preotulu si docentele in frunte voru dá in 28 Iuliu st. n. unu balu in folosulu scólei gr.-c. de acolo.

Sciri merunte din Romani'a. Din Bolgradu afla „L'Orient“, ca russii spera intr'unu rezultatu bunu alu congressului, dér' nu incéta a se prepará pentru tóte evenimentele. Prin Bolgradu trecu trupe numeróse, cari vinu din Russi'a, mergendu in Bulgari'a, Romani'a séu in Basarabi'a romana. Dealtmintrea sosescu trupe si pe apa. Deunadile vreo 5000 ómeni venindu peste mare dela Odessa au desbarcatu la Chiustenge. — Aceleia-si fóie i se comunica, ca in Basarabi'a romana s'ar' fi aflandu in momentul de façia 20,000 rusi. — „Vocea Covurluiului“ scrie, ca comerciantii din portulu Galati au primitu sciri din Tulcea, cari dicu, ca la scirea, ca Dobrogia va fi anesata Romaniei, poporatiunea romana si elena din acelu orasiu ar' fi facutu o caldúrsa demonstratiune. — Acelasiu diuariu anuntia, ca in giurulu orasiului Galati se afla 5 lagare cu armata russa si ca unele din ele comunica prin telegrafu de campu. — „Rom.“ scrie, ca Mercuri a intratu in Bucuresci prin bariera Sierbanu-Voda o compania de militari rusi, mergendu la casarm'a Malmeson. Ei veneau dela Popesci. — Lini'a Rusciucu-Varn'a s'a deschisu in mediulocu unei mari veselii russo-bulgare. —

Trei cuvinte

asupra opului intitulatu: „Nou Abcdar romanescu“ de Vasile Petri, Sibiu 1878.“

Asupra acestui abcdar me asiú poté pronuncia in trei cuvinte si asia me si pronunciu, ca adeca acestu abcdar „e fórtu bunu“. Asiu aratá inse o simplitate prea mare déca nu 'mi-asiú descoperi parerile mai pre largu. Fiacare objectu de invetiamentu trebuie se-si aiba partile sale constitutive speciale; numai, dér' chiaru numai Abcdar si cartea de lectura trebuie se cuprindia in sine materia si inca

alésa si bine potrivita din tóte ramurile de invetiamentu ca-ci indata ce unu ramu de invetiamentu nu e reprezentatu proportionatu in unu Abcdar ori carte de lectura, acelu manualu e defectuosu si inca cu atatu e mai defectuosu, cu catu mai puçinu si mai neproportionatu e reprezentatu cutare ramu; si dincontra: cutare carte de lectura va fi cu atatu mai buna, mai corespundiátoria si mai usioru ducatória la scopu, cu catu mai bine si mai proportionalu sunt reprezentatu tóte objectele de invetiamentu in ea. —

Tóte manualele singuratiche de invetiamentu sunt relativu, mai puçinu séu mai multu grele de compusu, déca o carte de lectura produce indiecita greutate, din cauza ca ea trebuie se le cuprinda pe tóte in sene, in órcare mesur.

Noulu abcdar romanescu de Vasile Petri in ori si in directiune 'lu va cautá omulu, 'lu afla. 1. Cautesa: Băgiune, moral'a, limb'a alésa, computu, istorii morale, istoria nationala, fisica, geografia, desemnu, rogatiuni, poemete etc. tóte se afla. 2. Cautesa: principiile pedagogice: dămicu la mare, dela simplu la compusu dela usioru la greu si „nimicu necunoscutu“ etc. ca tóte se afla. 3. Cautesa: Caligrafia alésa, stilu elegantu, ortografia usióra (1?) tere frumóse si desvolte, scrisóre clara, hartia fina, legaturu buna, pretiu moderatu, ca si aceste tóte se afla peste aseptare.

Si in fine, ce cugeta cineva? ca dóra eu voiu scotu acestu Abcdar din lume? nu o facu! nu o facu, ca nu o potu; ca-ci precumu este absurdu a afirmá cineva, ca esista omu sub sóre fara pecatu. totu asemenea absurdu este si aceea, a afirmá cineva, ca cutare manualu e liberu de ori si ce defecte. Acestu Abcdar inca 'si are scaderile sale, inse bine trebuie se ne notamu: ca déca vomu pune in cumpena partea cea buna cu scaderile, apoi aceste din urma atatu sunt de mici si neinsemnate facia cu bunatatea generala a opului, incatu nici ca merita a-se mai aminti.

Déca eminentulu nostru pedagogu Vasile Petri si binemeritatu si pana acum pe campulu literaturii pedagogice, apoi acum prin compunerea si edarea acestui Abcdar a pusu corón'a.

Tóderu.

PLEVN'A.

(Rectificarea unoru erori de tiparitu)

Nr. 47. versu 10 in locu de „cas'a“ monotóna“ trebuie se sté „Oasa monotóna“.

Versulu din urma, colón'a a doua trebuie se sune: „O scóte-ne din tésculu, in car' s'au temu striviti!“

Apoi indata dupa acestu versu urméza unulu, autpenultimulu din acelu numeru, care trebuie se sune asia „Purtavomu umilinti'a, dér' aibisite indurare!“

N. 48. Colón'a antaia versu 20 se repetéza cuvintulu „sermanulu“ din versu 19, in loculu carui trebuie se stea „seraculu“ Strofa a doua se incepe cu-o mistificatiune, carea intuneca sensulu cu totulu si adeca trebuie se sté in locu de: „Abia aude Carolu...“ „Abia aude Tiarulu, cu cata veselia...“

Colón'a a doua strofa: „Osmanu, de-a carui spada...“ Versu 9 trebuie se sté in locu de potu fi mandru“ „poti fi mandru“, prin urmare si in versulu urmatoriu in locu de: „se 'si punu“ „se-ti puni.“

in alu diecelea versu din urma trebuie se sté in locu de „se 'ncovóie“ „se 'ncóvae“. Apoi curendu dupa astu in locu de: „se taie ghiare crunte“ „se táia ghiar' crunta. Trecu cu vederea erorile de interpunctiune de lips'a spatiului. —

Vien'a, 3 Iuliu 1878.

B. Michailu Lazaru.

Sciri ultime telegrafice.

Berlinu, 8. Iunie. Cestiunea privitóre la Batum s'a aplanatu. Batum remane Russi'e, acést'a inse va darimá fortareati'a si va constru unu portu liberu.

Berlinu, 9. Iuliu. In siedinti'a de astadi s'au resoltitu cestiunile confiniarie. In privinti'a fruntariiloru la Batum avù locu o discussiune lunga minutiósa, care se fini in modu multiamiatoriu. Cestiunea darimarei fortaretiei Batum nici nu s'a discutat in congressu ea se va resoltu directu intre Angli'a si Russi'a.

Mane se voru aduce la finitu tóte cestiunile si póte ca Sambata se va subscrie protocolulu. In diu'a aceea se va dá unu prandiu mare in onóra delegatiloru.

 Cu numerulu acest'a se finesce semestrulu I-u.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.